

FEDERATIUNEA

Diurnău politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esti Mercuri-a, Vineri-a si Domnec'a.

Prețulu de Prenumeratiune:
 Pre trei inne . . . 8 fl. v. a.
 Pre șiese lune . . . 6 " " "
 Pre anulu intregu . . . 12 " " "
Pentru Romanii:
 prea-intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
 „ 6 lune 16 „ = 16 „ „
 „ 3 — 8 „ = 8 „ „
Pentru inserțiuni:
 10 or. de linia, si 30 or. taoca timbrale pentru șiese-care publicatiune separatu. In loculu deschisau 20 or. de linia.
 Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 10. iunie 1871.
 29. maiu

Adunarea legiuitoria a Romaniei s'a deschisut la trecuta (23. maiu, 4. iunie, a. c.) in salu de câtra Domnitoriulu. „Neci una-dice Press'a d'in Bucuresci „nu s'a facut Domnitoriulu, de câtra una Camera romană, una primire mai entusiasta, mai efectuoasă. La 12 ore s'a anunțiatu intrarea M. Sale in sal'a Adunării. De la cea d'antâiu ivire a Domnitoriului pre estrad'a tronului, Camer'a si Senatulul l'a primitu cu cele mai viue „aplause“ si de trei ori repetate strigari de „ura!“ Red. Pressei recunoșce in sa-si, că acesta manifestatiune intempestiva nu eră tocmai dupa regulele etichetei, că ci unu suveranu nu se aplauda candu n'a inceputu inca a vorbi, dar' afla cuventu de scusa observandu că meritulu si semnificarea acestei demonstratiuni a fostu tocmai in „originalitatea sa.“ Domnitoriulu au inceputu a ceti cuventulu de deschidere (ce lu-vomu publică si noi intregu in nr. viii.) Asecurările cele mai perfecte pentru ceea d'in a fora, atât in ceea ce privește bunele relatiuni a le Romaniei cu innalt'a Porta, câtu si cu celelalte poteri garante, — anunierea de mesure si proiecte pentru ceea d'in intru, cari s'asecure cu succesu intarirea ordinei si a stabilității. M. Sa au fostu de forte numeroase ori intreruptu prin ceea mai viue aplause a le Adunării. Aceste aplause inse deveniau frenetice, de câte ori se vorbiă de person'a Domnitoriului s'eu de principiile ce formăia bazea tronului romanu. Astfelu au fostu aplaudata mai multu decâtu tote celelalte parti, acea parte candu Domnitoriulu d'ise „Câtu pentu mine, fiti bine incredintiati că nu voia crutiă neci unu sacrificiu că s'eu-mi implinescu cu santientia innalt'a misiune ce mi-a desemnatu increderea natiunii.“ Nu se pote descrie entusiasmulu ce a provocatu acesta frase, trei minute Camer'a nu a acetatu de a aplauda si a strigă „s'eu traiesca!“ Asemenea Domnitoriulu au fostu multu aplaudatu candu d'ice că presentia d'loru deputati insemnă, că „tier'a este decisa a nu-si caută fericirea aiurea decâtu in ordine si stabilitate.“ Onor. Red. a Pressei d'ice că a tienutu a insemnă tote incidentele acestei sedintie si a accentuă a supr'a demonstratiunilor facute, d'in cauza că tote aceste demonstratiuni au fostu „politice“, au fostu nu nesece simple politetie banale, ci expresiunea celor mai generale si mai sincere sentieminte a le tieriei. Domnitoriulu insu-si au intielesu, că si toti cei presentii, că si totu corpulu diplomaticu, ce asistă, semnificarea acestoru demonstratiuni, că ci indata dupa coborirea sa depre estrad'a tronului, facuta totu in mediuloculu celor mai viue aplause, au insarcinatu totu intr'unu modu neusitatu pre D. Lascaru Catargiu (presied. ministeriului) că s'eu esprime Adunării sincerele sale multiumiri si câtu au fostu de semnificativu la primirea ce i-s'au facutu.

Dupa ce inregistrăramu cșlea ce reportedia unu organu amicu guvernului actualu, audiatur et altera pars. Eca ce d'ice „Telegrafulu“ d'in Bucuresci, organu alu opusetiunii. „Solenitatea oficiala a deschiderii actual'e camerei de comanda s'a facutu cu tota liniscea si recel'a mormentului. Căti-va coconi si coconasi decorati erau singurii deputati ce reprezentau acesta nefericita țiera innaintea tronului si a guvernului. Căti-va betrani boeri ai senatului cu pepturile pline de cavalerie si căti-va agenti diplomatici erau singurii asistenti la solenitatea oficiala a deschiderii acestei extraordinarie si unice in felulu ei, camere a guvernului si a omiloru trecutului. Neci unulu d'in barbatii liberali, d'in vechii luptatori ai patriei nu se vedeă. Pare că boierismulu invinse cu tote privilegiile si monopoluriile sale d'in trecut, desfiintate de natiune prin atâti-a anii, de lupte si de suferintie, prin trei revolutiuni. Tribuna publica eră plina de copii, de bande, agenti ai guvernului, gendarmi si pucina ostire. Liniscea lugubre a salei Adunării eră d'in candu in candu intrerupta de aplausele frenetice a le

boieriloru. Noi la tote acestea si ceea de mai susu insemnămu că erit in medio verum. Am vediutu noi in Roman'a camere, care intru inceputu mergea mana in mana cu guvernulu, dar' in cursulu lucrărilor au devenitu ostile guvernului, urmandu caddea acestui-a s'eu disolvarea camerei. Un'a d'irimu, că entusiasmulu camerei actuale s'eu insoțea pre guvernulu pana candu acestu-a va lucră pentru binele tieriei, dar' s'eu se stempere, s'eu se recoreaca, ba s'eu degere indata ce guvernulu va dá semne că tinde a schimbă constitutiunea prin restringerea libertatiloru si sugrumarea pressei. Diurnalele oficiose si mai alesu cele nemtiesci „Orientulu“ si „Post'a nemtiesca“ vream s'eu d'icemu „romanesca“ batu de multu intr'o urechia campanele, mai vertosu acum, cerendu lovirea constitutiunii si forfecarea libertatiloru.

Nu scimu ce valoare se pote atribui acestoru poste de a le lui Iobu, dar' cunoscute fiindu relatiunile loru intime cu guvernulu actualu, ne temem că presagieile cucușaielor se voru implini.

Indata dupa solenitatea deschiderii Adunarea s'a constituitu in sectiuni pentu verificarea titluriloru. Discussiunea verificăriloru, in sedintia publica, inca s'a facutu. In un'a s'eu doue d'ile se spera că Camer'a va fi constituita si ceea ce alta data dură mai multe septemane, acum nu este mirare, d'ice Press'a, că s'eu se termine in 4-5 d'ile, indata apoi va veni rondulu lucrăriloru serioase si productive pentru țiera, d'ice totu „Press'a“, fia-i gur'a de aur!

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedintia de la 5. iunie, 1871.

Presiedintele Paulu Somssich deschide siedintia la 9 ore a. m. D'in partea a guvernului sunt de facia ministrii: con. Iul. Andrásy, Teod. Pauler, Car. Kerkapoly, Ios. Szilávy, Vilh. Tóth si Pejacevics.

Dupa verificarea processului verbale alu siedintiei trecute, deputatulu Carolu Kozsoltányi, alesu in cerculu Verbó, comitatulu Neutr'a, pune pre biuroulu camerei literale sale credentiale. Se trecu la comisiunea verificatoria. Presiedintele anuncia apoi una petitiune a cetății Pest'a, care si-face observările sale cu privire la proiectulu de lege despre strad'a cercuale. Dupa una discussiune scurta se decide, că petitiunea s'eu se pertrateze de-una-data cu proiectulu de lege d'in cestiune.

Ioanu Kiss interpelleza pre ministrulu de comunicatiune in privint'a deschiderii călii ferate Dobrițau-Satunare-Sigetiu si in privint'a regulării fluviului Somesiu.

Ales. Almásy interpelleza pre ministrulu internelor in privint'a convocării unei conferintie a partitei deákiste d'in districtulu iasigiloru si cumaniloru, carea se va tiené in 14. iunie, la 4 ore d. m., in sal'a edificiului comitatensu d'in Iászberény. — Pre ministrulu de culte si instructiune publica lu interpelleza cu privire la impregiurarea, că presiedintele partitei deákiste d'in districtulu mentianatu, care e totu-una-data si inspectoru scolaru, a conchiamatu conferintia partitei deákiste pre 14. iunie, la 4 ore d. m., era senatulu scolaru pre 5 ore d. m.; acum'a, dupa-ce e imposibilu că ambele siedintie s'eu se tienă, asid' d'icundu, mai in unulu si acelu-a-si tempu, interpellantele intreba pre ministru, daca voiesce a dispune, că siedintia senatului scolaru s'eu se amâne pre alta data. — Interpellatiunile se voru comunică ministriloru concerniati.

V. Babeșiu si-face observările sale cu privire la responsulu d'in siedintia trecuta alu ministrulu de interne, datu la interpellatiunea sa despre procederea comissariului regescu d'in Segedinu, cont. Ráday. Oratorele se dechiara multiumitu cu promisiunea ministrului, d'a ordină investigatiune, si id' actu despre responsu.

Ern. Simonyi si-presinta votulu seu separatu in cestiunea bancei. — Se va tipari si distribui.

Ignatiu Diettrich urgăza responsulu la interpellatiunea sa, facuta cu privire la intentiunea guvernului d'a numi de judecatoriu la curtea suprema pre unu individ, precum se dice, necualificatu. — Ministrulu-presiedinte se indoiesce că vre-unu deputatu s'eu aiba dreptulu d'a interpellă guvernulu in privint'a unei numiri, carea n'a urmatu inca, si despre carea, prin urmare, neci nu pote avé cunoscintia; cu tote aceste inuse oratorele promitte a raspunde

interpellantelui inca inainte de prorogarea camerei. — Ign. Diettrich e multiumitu cu acēta dechiariune.

Des. Fittler interpelleza pre ministrulu de comunicatiune in privint'a stadiului in care au ajunsu negociatiunile privitorie la acordarea concessiunii pentu construirea călii ferate Bud'a-Neuszony. — Se va comunică ministrului concerninte.

Ministrulu de culte si instructiune publica, Teod. Pauler, respundendū la interpellatiunea lui Greg. Simay, facuta cu privire la introducerea studiului privatu la facultatea juridica a universității pestane, spune, că de comunu studiulu privatu se concede numai unde este vorba despre cualificatiunea pentu ocupatiune practica, nu inse si acolo unde se trateza despre perfectiunarea scientifica mai inalta si despre obtinerea titlului de doctoru in drepturi; cu tote aceste ministerulu concede in unele casuri esceptiunale si studiulu privatu pentu cascigarea gradului de doctoru. — Interpellantele este multiumitu cu responsulu ministrului, si camer'a id' actu despre elu.

Ministrulu financeloru, Carolu Kerkapoly, raspunde la interpellatiunea deputatului Ed. Horn in cestiunea bancei, si presinta unu proiectu de resolutiune, conformu carui-a obiectulu d'in cestiune se va pertratá, dupa deschiderea siedintieloru de tomna, in loculu primu. — Fiindu interpellantele absinte, i se reserva dreptulu d'a-si face observările cu privire la responsulu ministrului, era proiectulu de resolutiune se va tipari si pune la ordinea d'ilei.

Ign. Hajdu pune pre biuroulu camerei registrulu 45. despre petitiunile deliberate de comisiunea petitiunaria. — Registrulu se va tipari si pune la ordinea d'ilei in siedintia de mercuri.

Trecundu apoi camer'a la ordinea d'ilei, se cetescu a trei-a ora si primescu definitivu proiectele de legi deliberate in siedintia de la 3. iunie. — Se tramitu camerei magnatiiloru spre pertratate.

Urmeza proiectulu de lege despre construirea stradei cercuale in Pest'a si se primescu, nemodificatu, in generalu si specialu. De asemenea se admite, fãra observatiune, si proiectulu de lege privitoriu la scutirea de la timbru si alte competitiie a imprumutului de cincii milioane florini alu cetății Pest'a. — Dupa ace'a se voteza fara observatiune bugetulu camerei pre lun'a lui iunie, in suma de 83.713 fl., si cu acēta

Siedintia se inchiaia la 1 ora d. m.

Siedintia de la 6. iunie 1871.

Siedintia se deschide la 10 ore a. m., sub presidiulu ordinariu alu presiedintelui Paulu Somssich. Pre bancele ministeriali: C. Kerkapoly, Teod. Pauler si Vilh. Tóth.

Se cetesce si verifica procesulu verbalu alu siedintiei precedente. Deputatulu Toma Péchy presinta una petitiune, carea se trece la comisiunea petitiunaria.

Mircea B. Stănescu: Onorab. camera! Inca sub decurgerea ciclului espiratu de siedintie am fostu adressatu dlui ministru de interne o interpellatiune in meritulu procederei privitorie la denumirea prefectului (comitelui supremu) pentu comitatulu Aradului.

In restempulu acestu-a inse a venitu la socotel'a dlui ministru de interne, că, in locu de a raspunde la interpellatiunea mea, s'eu implia loculu vacante d'in comitatulu Aradului cu unu prefectu nou. Va s'eu dica: s'eu taca si s'eu facea.

Departu s'eu fia de mine a me demite la critica asup'ra persoanei individului denumitu, că-ci pre denumitulu Petru Atzél, că pre persona, lu stimezu si eu, — in contr'a persoanei lui n'am de a face esceptiuni.

Dar', de-ora-ce o sciu pre bine, precum d'impreuna cu mine o ciu si toti acei-a, cari cunosc mai de-aprope pre Petru Atzél, că elu nu scie romanesce de feliu; de-ora-ce se scie de comunu, că in comitatulu Aradului romanii facu maioritarea preponderante, cari dara aru merită, că guvernulu magiaru s'eu mai fia si dreptu si loiale facia de romani, daca neci nu d'in respectulu, că tandem aliquando s'eu se consolideze bu'a intielegere intre magiari si romani, de ce guvernului actuale — asid' se pare — pucinu i pasa, de-si patri'a si toti fiii ei, cari si-ubescu patri'a comune, aru avé cea mai mare trebuintia de dis'a buna armonia, cu deosebire intre impregiurările de facia, — dar' mai vertosu d'in respectulu, că in nenumerate adrese se totu apromisera si accentuara sacrele cuvinte de „drepitate“ si „loialitate“, era magiarulu cu mandria d'ice despre

sine, că: a nevoia promise ce-va, dar' de cum-va a promisă o si face, si-tiene cuvântul si remane omu de parola; de alta parte in vederca, că — precum se scie si d'in diurnale — la marceale comitatului Aradu se discuta si romanesece, si prefectulu are sè primescă si de acele deputatiuni, cari si-substernu rugările si dorintile lor orale numai romanesece, pre candu unu atare capu de comitatu, care nu întielege limbele comitatului, de siguru nu va poté conduce cu recerut'a armonia desbaterile comitatului comitatense, de siguru nu va fi in stare a dá respunsu deputatiunilor la cererea lor, neci albu, neci negru, ba neci că le va poté pricepe; in fine, fiindu-că avemu lege, care insu-si guvernulu o a proiectatu, si astu-feliu sum detoriu si sum in dreptu a face atentu guvernulu cu „pate legem, quam ipse tulisti!“ — in virtutea acestoru consideratiuni sum constrinsu a-mi reinnoi interpellatiunea d'in sesiunea trecuta. Me rogu să i se dea cetire.

Notariulu Paulu Iambor cetesce:

Interpellatiune

cătra dnulu ministru alu interneloru, insinuata cu datulu: Pest'a in 6. iuniu nou, 1871, prin Mircea B. Stănescu, deputatu popularu d'in comitatu Aradului.

Considerandu, că § lu 27 d'in articolu de lege 44 d'in anulu 1868 pretinde curatu si limpede, că, precum la posturile de jude, asiè si la cele de administratiune d'in tièra, si anumitu la demnitata de comite supremu, sè se aplice cătu numaise pote barbati d'in diferitele natiunalitati, carisciu limbele recerute perfectu, si cari si d'in alte privitii sunt capabili; considerandu, că, cu provocare la acèsta institutiune de lege, romanimea d'in comitatu Aradului a insinuat anulu trecut, prin o deputatiune, una suplica constitutiunale, prevediuta cu 8000 de subscrieri, pentru de a li se denumi la postulu vacante unu prefectu de natiunea romana, care petitiune inse remase nesuperata chiaru si până in d'nu'a de asta-di; considerandu, că in sesiunea trecuta s'a facutu aici in camera si una interpellatiune pentru respectarea si implinirea dreptei si ecuitabile cereri a d'niloru suplicanti, la care interpellatiune asemene nu s'a mai datu respunsu; considerandu, că Petru Atzél, prefectulu comitatului Aradu, denumitu numai de ieri alalta-ieri, nu numai nu este romanu, dar' de feliu nu întielege limb'a romana; in fine considerandu, că guvernulu nu se mai pote spalá neci cu incisulu: „in cătu va fi posibil“ (lehetősig), cuprinsu in §-ulu 27 alu mentiunatulu articlu de lege, fiindu-că generalaminte intre romani, si in specie si intre romanii cari apartienu la partitulu si la politic'a guvernului, sunt destui individi apti, a caroru trecut, caracteru, patriotismu si capacitate nu le mai pote trage la indoela neci chiaru guvernulu insu-si; deci intrebă cu stima:

1) Ce pote fi caus'a, de dlu ministru, in contr'a curatei dispusetiuni a legi si in mani'a dorintiei manifestate de cătra romani, cari facu 5/6

parte d'in toti locuitorii respectivulu comitatu, a recomandat, respective a denumitu pre Petru Atzél de prefectu pentru comitatu Aradului, si estu-modu a despectatu pre romanii competinti?

2) Are de cugetu, că la illegalele sale procedure, ce le-a comisu degiá prin denumirea prefectiloru pentru comitatu Aradului si pentru invicinatulu seu comitatu Temisiu, in viitoriu sè li mai faca verfu, propunendu Majestății Sale pentru de a se mai denumi de prefecti (comiti supremi) in asemenea modu atari individi, cari nu sunt de natiunalitatea romana si nu sciu nemic'a romanesece, si pentru celelalte comitate, unde adeca romanii locuiescu in massa si sunt in o preponderante proportiune numerica, si pentru cari numai de aci înainte se voru face denumirile de comiti supremi? Si decum-va da,

3) cum si-va poté concordá procedur'a sa cu §-ulu 27 d'in articolu de lege 44. d'in anulu 1868, si preste totu de o parte cu principiile dreptății si ecuității, era de alta parte cu postulatele egalității si fraternității?

Mircea B. Stănescu: Me rogu, că interpellatiunea nea se fia comunicata cu dnulu ministru alu interneloru, pre care lu invitu sè binevoiesca a-mi respunde inca in decursulu sesiunii presinte (Miscări in drept'a), cu atatu mai alesu, cu cătu a binevoitu degiá a defige terminu pre 15. ale lui iuniu pentru organizarea municipalitățiloru comitatense; dreptu-ce asiu dorí, că până atunci sè primescu deslucire spre orientare si acomodare.

Presiedintele: Se va comunicá cu dnulu ministru.

Ministru de culte si instructiune publica respunde la interpellatiunea deputatulu P. Hoffmann facuta in afacerea episcopiloru. — Interpelantele se declara multumitu cu respunsulu ministrulu, si camera id actu despre elu.

Cont. Albertu Apponyi presinta nunciulu camerei magnatiloru, dupa care magnatii au primitu nemodificate proiectele de legi despre construirea călii ferate industriale in comitatu Iaurinu, despre schimbarea directiunii primei căli ferate ungaro-galiciane, despre societățile pentru regularea fluviiloru si despre politic'a intarituriloru contr'a esundăriloru, inse si-sustienu modificatiunile la proiectele de legi despre regularea referintiloru urbariale, despre stirpirea marascineloru si despre comunele contractualiste.

Presiedintele anuncia, că proiectele de legi primite nemodificate de magnati se voru aterne Majestății Sale spre sanctiunare, era modificatiunile se voru tipari.

Colom. Tiszaz propune că camera sè decida numai decatu in priviti'a acceptării ultimeloru trei obiecte; si, dupa-ce la proiectulu de lege, despre comunele contractualiste nu s'au facutu modificatiuni noue, era modificatiunile tiparite degiá sunt sustienute si a dou'a ora de magnati, propune, că proiectulu acestu-a sè se pertrateze inca in sediint'a de asta-di. — Se decide, că proiectulu de lege despre comunele contractualiste sè se pertrateze inca asta-di, era celelalte doue in sediint'a de mane, 7. iuniu.

Emericu Hodossy presinta raportulu comisiunii de imunitate, privitoriu la petitiunea lui Hugo Nuck, prin carea cere permissiunea camerei d'a poté intentá processu

de pressa contr'a deputatulu Macs. Falk, redactore alu diurnulu „Pester Lloyd.“ Comisiunea propune acceptarea petitiunii. — Raportulu se va tipari si pune la ordinea d'filei.

Camera trece apoi la ordinea d'filei: se cetesce a trei-ora si primescu definitivu proiectele de legi deliberate in sediint'a precedentă. — Se tramitu camerei magnatiloru spre pertratate.

Urméza proiectulu de resolutiune alu ministrulu de finăncie, dupa care camera decide, că, dupa ferie, cestiunea banței se va pune la ordinea d'filei, intre obiectele d'antăiu. — Se admite fara observare.

Se pune in desbateru nunciulu camerei magnatiloru, privitoriu la proiectulu de lege despre comunele contractualiste.

Colomann Tiszaz a privesce cestiunea acést'a d'in doue puncte de vedere; unulu se reduce la procederea ministrulu, era celu-a-laltu la a camerei magnatiloru. E cunoscutu, că proiectulu de lege despre contractualisti a fostu primitu cu unanimitate de camera reprezentantiloru, si toti ministrii s'au alaturatu acestui votu alu camerei. Tramitiendu-se proiectulu d'in cestiunea camerei magnatiloru, elu fu forte slabu aperatu de d'ndu consiliu ministerialu (Eschiarmări: Asiè este!), ér' d'intre ministrii n'a aflatu neci unulu de bine a merge in sediint'a camerei magnatiloru si a aperá acolo una lege primita cu unanimitate de tote partite. Dreptu-ace'a magnatii au si modificatu proiectulu de lege asiè, încatu elu nu mai offere contractualistiloru unu moratoriu până la crearea unei legi definitivu regulatorie, ci dá proprietariloru unu privilegiu nou. La pertraterea prima a nunciulu, camera reprezentantiloru a respinsu cu unanimitate modificatiunile facute la acestu proiectu, si, tramitiendu-se camerei magnatiloru, d'intre ministrii nu numai că nu l'a aperatu nimene, ci unulu a votatu chiaru contr'a textulu camerei reprezentantiloru. — Acèsta procedere a guvernulu e cu totul contraria detorintei unui guvern parlamentariu responsabil; că-ci, daca guvernulu nu aproba unu proiectu de lege, trebe sè-lu combata in camera reprezentantiloru; ér' daca lu primescă, trebe sè-lu apere in camera magnatiloru. In casulu presinte procederea guvernulu dá ansa la presupunerea, că elu desaprobă acestu proiectu de lege, inse nu are tari'a d'a-lu atacá in camera reprezentantiloru, d'in care cauza lu lăsa sè se respinga in camera magnatiloru prin comiti supremi numiti si pendinti de la d'insulu. (Aprobare.) Nu se pote suferi că camerei acesteia, carea represinta poporul, sè se opuna una camera a magnatiloru, carea nu represinta nemic'a. (Aprobare sgomotosa.) Oratorele invita guvernulu a-si schimbá procederea, că-ci daca va merge totu asiè, apoi ce se va alege d'in parlamentarismu? Au nu este o ironia, candu unele embleme ruginité potú paralizá întreaga representatiunea tieréi? (Aprobare.) Trecandu apoi oratorele la meritulu obiectulu si analizandú procederea magnatiloru cu privire la sermanii contractualisti, dechiara, că, ce e dreptu, d'insulu e inimicu alu actualei camere de susu, nu inse alu camerei de susu in genere. Daca magnatii voru perseverá pre calea apucata, atunci opiniunea publica va incepe a desaprobá sistemulu de doue camere; la totu casulu inse e necesariu, că guvernulu sè presinte una-data una lege despre reformarea radicale a camerei de susu. (Aprobare viua.) In fine oratorele propune, că camera, precum a primitu degiá de

cătu si sociale, rupte de pre arborele tempului până nu sunt cöpte de ajunsu aceste sunt numai unu veninu daunosu; a cöce fructe, nu le pote decatu numai tempulu singuru, si si acestu-a impreunatu cu o lucrare matura si onesta.

Parcele taiara firulu vietiei lui Barbès in 22. maiu 1870.

Haag'a fu acelu orasiu ferice, in sinulu carui-a se astrucara osamentele acestui mare republicanu. Immormentarea a avutu locu in 24. iuniu, la 10 öre.

Intregu orasiulu era petrunsu de o dorere adunca si invsesutu in doliu, in doliulu animei si alu sufletulu.

O multime de amici erau adunati acolo spre a-i dá onorea d'in urma; cei absentu lu petrecura până la usi'a mormentulu prin epistole de condoliatia. D'intre multele epistole voiu sè amintescu aici numai un'a, si adeca pre a celebrulu poetu d'in secolulu presinte. Éta ce scrie Hugo rudenieloru lui Barbès: „Imposibile de a veni la Haag'a, Nenorocit'a scrie am primitu-o pre tardu. Nu voiu sosí la tempulu seu. Sentiescu o compatimire impreunata cu doreri. Asiú fi doritu a esprime ultim'a salutare acestui mare fletu... prin care revolutiunea perde unu erou mare.“

Tote corporatiunile democratice si sociale fure reprezentate prin delegati.

Immormentarea lui solema a datu ocaziune celoru mai celebrii barbati ai libertății de a-si fotografá, prin vorbiri, innaltele loru idee.

Credemu a nu abusá de pacienti'a onorab. cetitori daca estragemu unele pasagie d'in o frumoasa vorbire a marelui patriotu si republicanu Ludovicu Blanc: „Acéi-a ce cadu pentru o cauza justa si santa, neci odata nu suferu naufragiu, pentru-că prin acést'a d'insii numai sporescu multimea cugeteloru profunde, cari conducú lumea la libertate.“ — Cu aceste cuvinte ale lui Lord Byrons, pre cari Barbès le aveá totu-de-un'a in memoria, si-incepe celebrulu oratoru vorbirea sa, apoi continua:

FOISIORIA

Armand Barbès.

(Fine.)

Ceaa ce d'insulu nu mai sperá, o cascigá. Revolutiunea d'in 1848 avú trebuintia de barbati cá Barbès, si in lun'a lui martiu ea i-a redatu libertatea, i-a deschisu calea de a poté lucrá mai departe pentru realizarea ideeloru, caroru-a si-consacrase intréga viét'a“.

Interesante sunt incercările lui Lamartine de a-lu cascigá pentru ideele sale republicane, cari stateá in contradictiune mare cu ale lui Barbès. Acèsta incercare inse remase fara rezultata.

Ideele si liberalismulu lui Barbès nu erau separatistice, nu se margineá numai la proclamarea republicei, a libertății si independintiei francese... Elu nu traía numai pentru libertatea poporulu francesu, ci pentru a toturoru poporeloru apesate, pentru libertatea omenimei... Pre candu Franciei i surideá deplin'a libertate, elu nu uitá de suferintiele, dorintiele si aspiratiunile altoru popore nesuitorie totu la acelu mare triumfu, la triumfulu libertății.

Barbès fu alesu deputatu in adunarea natiunale. Aicea fu celu d'antăiu care a propusu tramiterea neamenata a unei armate pentru liberarea si restituiria Poloniei. Asemene propuse Barbès aruncarea unei contributiuni de 1000 millione pre cei mai avuti cetatieni.

Neindestulitu cu activitatea, cu procedur'a si rezultatele adunării natiunale, elu proclamá disolverea acesteia. Acèsta fapta cutediatoria a lui puse capetu rolulu seu d'in vietia. Elu fu prinsu, judecatu si aruncatu pre viétia in arestulu d'in Belle-Isle. Aici petrecu până in 1854, candu apoi Napoleonu III. i-a redatu libertatea.

*) Vedi Nr. trecutulu alu „Federat.“

Barbès refusá grati'a unui monarcu, protestá contr'a eliberării sale si pretinse a-lu retramite era in arestu; acèsta dorintia iase nu i se implini.

De aci incolo Barbès incéta de a mai vietiu. Moralmente era mortu, ér' fisice numai vegetá. Trupesce debilitatu si impotentu cum era, si-petrecu restulu vietiei prin Ispania si in Haag'a, unde si mori. Inse elu si-supertá sortea cu unu spiritu tare si ageru, de-si era nemultumitu că i se refusá dorint'a de a suferi morte de martiru.

Éta ce dice Barbès in o brosiura a sa, scrisa in arestulu d'in Mont-St.-Isle in unu tempu candu i disparuse tote prospectele si sperantiele de a se mai vedé odata liberu: „Tu scii, o ddiule! că am unu sufletu si o anima ce cultivéza o unica dorintia, si aceea este, că, înainte de a parasí acèsta viétia, se mai potú odata participá la acealupta mare ce se va vinge pre pamentu intre dreptate si nedreptate, intre libertate si despotismu; sè mai potú invirti odata s'abi'a in numele egalității si alu Franciei.“

Elu dorí a se mai luptá odata pentru libertatea si ecuitatea omenimei, pentru republica francesă, că sentinela a ei.

Barbès nu ajunse realizarea aceste pie dorinte, inse elu prevediú cu ochi ageri, că acelu tempu se apropia, că nu e departe diu'a santa, candu are sè se proclame libertatea, republica francesă; de ace'a facu atenta junimea, adresandu-i de pre patulu mortii nescă cuvinte de auru, ultimulu seu consiliu: „Voi teneriloru! voi veti traí sè vedeti republica, inse eu nu mai multu. Daca veti capetá-o odata, atunci areti grige si o teneti bine!... Oh! de si-aru aduce a minte francesii, republicanii de asta-di, si de aru întielege insemnetatea acestoru cuvinte!“

Facia cu marile si maretiele idee ale lui Barbès mi aducu a minte de un'a că: Tote fructele, atatu politice

ori, asié sè primesca nemodificatu si acum'a, a trei-a proiectulu de lege despre despusetiunile provisorie cu privire la comunele contractualiste, respingundu tote modificatiunile magnatiloru. (Aplause viue si sgomotose d'in tote partile.)

Proiectulu de lege acceptatu cu unanimitate se va discutia a trei-a ora camerei magnatiloru, si cu acést'a Siedinti'a se inchiaia la 11 $\frac{1}{2}$ ore a. m.

Deschiderea solenna a Casinei romane de Beiusiu.

Cestiunea casinei romane de Beiusiu, agitata inca din 1850 si pusa d'in candu in candu la intrebare, éra de la siedinti'a d'in urma literaria venita, asié dicandu, la ordinea dilei, numai decátu a isbutitu invingutó-rii.

In díu'a d'in urma a lunei maiu s'a intrunitu in siedinti'a cea d'in urma comitetulu provisoriu cá sè staveresca program'a dilei urmatorie.

Mane dí la 1. iuniu, strata romana s'a infacisiatu cu mandra, mai vesela, cá de rondu; in fruntea noiei s'au vilfaiaú d'oué flamure nationale cunoscuté d'in luptele de urma de invingere — luptele alegeriloru dietali; populu, venindu la tergu, se intréba, ce o sè mai fia? da masié: locu de invetiu, locu de veselie a adunare pentru domni romani.

De locu dupa 11 ore a. m. s'a deschisu adunarea generale prin fostulu presiedinte, d. prot. Vasiliévi-éiu, reportandu-se despre activitatea comitetulu provisoriu; ér' apoi depunendu-si comitetulu mandatulu, s'a purcescu la organizarea ulterioara sub presidiulu seniorulu Ionu Popoviciu, v.-prot. de Uilacu si notariu d. Andru.

Acum s'a inceputu actulu formalu pentru organizare, si d'in mai multe consideratiuni s'a aflatu de bine, cá cele trei locuri de frunte sè se impla prin votisare secreta.

Dupa scrutiniu au intrunitu maiortatea voturilor, pentru presidiu: d. I. Siorbanu, prefectulu dominiulu episcopescu; v.-presiedinte: d. prot. G. Vasiliévi-éiu; notariu generale: d. Partenie Cosma, advocatu; tra pentru a se economisá cu tempulu inaintatu, se propuse a se delegá una comisiune de siepte insi pentru a candidá membrii (12) la noulu comitetu; numele acestoru-a cetindu-se prin d. presiedinte, adunarea i-a prochiamatú alesu, aproape la doue ore, redicandu-se adunarea, publiculu s'a departatu, intonandu imnulu nationalu „Desceptate Romane.“

Fiindu séra, sal'a luminata si decorata pomposu cu lipiri nationale mosnene (Imperatulu si fundatoriulu patriei romane Traianu, Renascerea Romane, Unirea principatoru, etc.) numai decátu s'a implutu o cununa frumoasa de ospeti, si lucrú de minune, de la auguru, tote castele au fostu binisioru reprezentate: precumpenindu radicalii; de locu s'au ari circuspecti; pucini ruginiti; éra de la confesiune: de la papalingii infalliblisti pána la cei mai incarnati confessiunalisti ortodocsi.

Strulu nemarginitu alu toasteloru l'a deschisu d. v.-presiedinte, si s'a portatu cu mare insufletáre pre ronda

„Despre amicii dreptáti se pote díce cu cuvintele reamitalui Pascal: Ei sunt mai puternici decátu acei-a de la cari suferu mozte, pentru-cá d'insii sciu pentru ce moru, si cei ce omora nu sciu pentru ce facu acést'a... Candu s'au si-punu coronele pre capu; candu ministrii si-suscriu numele in unu decretu, candu diplomatii intrigéza bine la mas'a verde, ér' portatorii de arme si-scaldá bine sabiele in sange omenescu — acesti-a toti, candu facu aceste, cugeta si credu, cá representa o putere... Ce arogantia ridiculosa. É nu sciu cá cugetulu, singuru numai cugetulu si ideele sunt acei potentati mari cari conduc si indrepta lumea.“

„Adeveratii potentati ai omenimei sunt acei-a, ai caroru idee formuleza venitorulu, ai caroru spirite croescen viciá generatiuniloru inca cu multu inainte; sunt acei-a cari prin cuvinte si esemple inaltia cunosciintiele sufletulu omenescu; da, acesti-a sunt adeveratii potentati ai pamantulu.“

„Eu cunoscu multi apostoli ai dreptulu; multi martiri ai dreptáti, cari au guvernatu omenii cu mai mare dreptu, scotindu-i d'in aduncimea mormenteloru lorú, decátu cum ar' fi potutu face acést'a celu d'autáiu pototatu de pre tronulu seu.“

Ei bine! atunci Barbès fu unulu d'in acesti apostoli, d'in acesti mari martiri.“

Dupa acé'a L. Blanc continua estu-modu:

„Este constatatu, cá Barbès si-iube'á patria cu patima. si acést'a se pote díce cá i-a fostu patim'a ce l'a domnit in tota viéti'a. De aici i-a provenitu imposibilitatea de a uita reulu causatu prin lung'a rivalitate a Angliei; de aici i-a provenitu tristetia cea mare in care fu arucatu prin evenimentele dela Sadov'a, prin cari Prussia a inceputu a si estinde teritoriulu sub auspiciile unni rege despoticu; de aici i-a provenitu ingrigeria exprimata in o epistola a sa, in care díce: „Cine scie daca Anglo-Sassonii d'in Americ'a-Nordica nu voru fi cum-va preste 25 ani de 100

pána departe dupa mediulu noptii, aproape la reversatulu dioriloru, intre vivate, musica si cantece natiunali.“

S'a inchinatu pentru prosperarea casinei, intru memori'a marelui V u l c a n u, pentru S i a g u n a, V a n c e a, etc., pentru noulu comitetu, presiedinte, v.-presiedinte, colegiulu advocatiloru, profesoriloru si epressu pentru d. conducatoriulu alu tenerimei gimnasiale, care a reimprospetatu cestiunea casinei.

Éca asié a cursu serbatoarea casinei romane in Beiusiu; fia cá sè reportámu totu asié de bine.

Clausula. Serbatoarea compilata d'in atátea elemente eterogene, a patimitu si pucinu inconvenientu, alta dí demaneti'a unulu d'intre membrii comitetulu si-a datú dimisiunea, sér'a si-a esprimatú nescari scrupuli, nescari incompatibilitati, dar' apoi scrupulii s'au demolitu mai alesu prin duoi vorbitori (de alu treilea, care cu legea a adusu in credeu si pre Pilatu, neci poména), fia cá celu cu scrupulii sè fia demintitu pre venitoriu prin fapte adeveratu romanesci, cá temerile sè nu mai aiba temeiú, si vomu portá pre bucororu pre recompensatulu desamagitu; si pána atunci sè osebimu bine intre person'a privata si intre oficiulu publicu; devis'a nostra: amicus Plato, amicus Aristoteles, sed magis amica veritas. Beiusiu, 4. iuniu 1871. V. P.

Blasiu, in díu'a de Rosalie, 1871.

Stimate Domnule Redactoru!

Daca publiculu petrece de multe ori cu indiferentismu, séu chiaru si cu nepasare, evenimentele ce se strecura pre d'inaintea lui, publicistii d'in nobilulu si greulu lorú officiu nu potú se se porte astu-feliu, ci, daca nu d'in altu respectu, celu pucinu d'in calitatatea lorú de cronicari trebuie sè ié notitia despre ele, sè le inregistreze in diurnalulu lorú, sè le comenteze precum adeca li dicteza inim'a, li impunu principiile cele profesate si precum le cere si interesulu publiculu cetitoriu.

D'in acestu punctu de vedere purcediendu, dupa-ce Dv., Dle Redactoru, intru impregiurari grave, chiaru si cu periclitarea libertatii personale ve ati tienutu la inaltimea misiunii de publicistu, vinu a vi face una modesta rogare, cá sè dati locu in colonele préstimatulu Dv. diurnalulu acestoru s'furi, prin cari grabescu a aduce la cunosciintia publica unu actu de mare insemnetate, ce s'a indeplinitu in díu'a de Rosalie in beserie'a catedrale d'in Blasiu, si acestu actu, carui-a eu i atribui insemnetate, si inca pre terenulu ierarhicu, pentru conseciintiele sale mare insemnetate, este: instalarea, respective promotiunea graduale a DD. canonicu capitulari de fundatiunea Bobiana d'in capitulu metropolitanu gr. cat. de Alb'a-Julia, si a carui-a insemnetate se potentéza si prin coincidenti'a solemnitatii unei d'in cele mai distinse si cardinali serbatori, dupa limbagiulu besericescu, numite „imperatescu.“

Actulu instalárii decurse estu-modu: Prea-Sant'a Sa P. Metropolitu, Dr. Ioane Vancea, in premis'a cuventárii sale dede cea mai viua espressionu condolintiei concepute d'in repausarea fericitulu odiniora prepositu, Vas. Ratiu, de una parte, si bucuriei de alta parte pentru repararea pererii prin nimerit'a alegere, si gratios'a pré-innalt'a aprobare si intarire la postulu vacantu de prepositu in

millione tari? Ce va fi atunci de miser'a si mic'a nostra Francia, care nu voiesce a se estiude neci baremu pána la Renu, facia cu acést'a acumullatiune? Anglesii sè domnesca tota lumea, si venitorulu sè aiba numai unu momentu pentru natiunea revolutiuniloru, pentru patri'a sacrificiulu, a egalitatii, a Ioannei d'Arc, si a socialismulu?!

Barbès vorbiá adese-ori cu entusiasmu despre Ioann'a d'Arc. Ioan'a d'Arc éra pentru Barbès vergur'a Mari'a, carei-a d'insulu — s'ar poté díce — i-a aridicatu o capella in fundulu animei. Cu cáta mandria esclamá elu odata: „Este possibile cá alte natiuni inca sè fi produsu barbati asié mari cá a nostra?! Care natiune inse s'a aretatu pána acumá capace de a produce o feméa de geniu cá George Sand si o santa cá Ioann'a d'Arc? E destulu sè amintescu cá d'ins'a si-a salvatu patri'a!“

Ludovicu Blanc si-inchiaia vorbirea cu cuvintele: „Barbès la revedere! la revedere! mozte pentru omenii destinsi si preste totu pentru barbati mari este numai o usia deschisa ce conduce la memorire.“

Acést'a e o schitia scurta d'iu biografi'a lui Armand Barbès, alu acestui martiru nobilu care a cadíutu victima convictiuniloru si principiiloru sale.

De aru fi ideele acestoru soiu de omeni cátu de esagerate si cátu de esorbitante, ele totu-si au o insemnetate mare pentru omenime, pentru desvoltarea progressulu si a salutei sale, si nu peru fara a nu produce unu efectu mare in sinulu posteritatii

Fia cá noi sè posedemu o cununa frumoasa de acesti combatenti ai democratiei, o multime de Armandi Barbès, cari aru facilitá multu triumfulu Romanismulu nostru!

A. P. Alexi.

person'a parintelui literaturai romane, Reverendis. D. Timoteu Cipariu, si prin promotiunea graduale a celoru-a-lali DD. capitulari d'in capitulu Bobianu indeplinita in sensulu litereloru fundatiunale Bobiane.

Se dede apoi cetire diplomeloru obtienute de DD. capitulari, finindu-se cetirea, urmá predarea diplomeloru insemi si promotiunea graduale a respectiviloru la stalurele canonicali pána la stalulu V., ér' aci, spre surprinderea partii sanioare d'intre credintiosii adunati in beserie'a catedrale, se intretiesu prin singura innaintare, dupa proedri'a onorei numai la staluri ale celoru 3. canonicu capitulari de fundatiune regia; firulu promotiunii graduale prin acestu incidinte intreruptu se continua cu promotiunea aloru 2. DD. capitulari innaintati la oficiulu si demnitatea canonicele d'in fundatiunea regia, la stalurile V. si VI. si la demnitatiile diplomatice impreunate cu acelea; stalulu VII. d'iu capitulu Bobianu, pote d'in deosebite consideratiuni capitulari, asta-data remase nerestauratu.

Actulu de instalare astu-feliu indeplinitu se fini cu continuarea cuventárii gratulatorie adresata d'in partea Pré-Santfei Sale P. Metropolitu cátra DD. capitulari iustalati, si cu respunsulu de multumita datu d'in partea v. capitulu prin D. canonicu Ioane Negrutiu - Fekete.

Astu-feliu cei 3 canonicu de fundatiune regia si de asta-data remasera legati de stalurile lorú celea d'in urma, la cari inca in 1862 fure promovati, pote batuti de sorte cá sè stéa loculu si sè se multimesca a vedé cum altii trecu pre d'inaintea lorú si cum avangeza la demnitati ierarhice.

Éta, Dle Redactoru, evenimentulu d'in díu'a de Rosalie descriu cu cea mai strinsa obiectivitate, este elu ore vre unu „noli me tangere“ de care sè nu cuteze a se apropiá nice cei pre cari i va taiá capulu si i va trage inim'a, sè-lu comenteze „sine ira et studio“ eu nu credu; d'in partem inse, de ora-ce combinarea celebrárii celei mai solenne serbatori, prin cari beserie'a crestina de pre tota suprafacia pamentulu serba descénsiunea spirituluu santu in forma limbeloru de focu in modulu celei mai perfecte egalitati preste toti apostolii si invetiaceii Salvatorulu luméi, cu actulu instalatiunii urmata d'in una institutiune introdusa in beserie'a gr. cat. d'in Transilvania de Episcopulu I. Bobu si inca eschisivmente numai pentru una plasa de preuti, produse in inim'a mea unu astu-feliu de contrastu sub presiunea carui-a nice potú, séu mai chiaru nice n'am voia a me demite la comentarea lui. Nu me potú inse retiené de a nu face una mica observatiune, cá promotiunea graduale a dd. capitulari d'in fundatiunea Bobiana (dupa-ce adeca acestu v. capitulu pure pute episcopescu s'a redicatu la demnitatea de capitulu metropolitanu) efectuita in modulu mai susu indegetatu si acum a trei-a ora cá unic'a in feliulu seu si fara parecchia in lumea catolica, fece celea mai feliurito impressiuni in credintiosii, cari luara parte la actulu instalárii si la cultulu d'ieescu d'in díu'a de Rosalie, la care si scriitoriulu acestoru s'furi a participatu.

Unu credintiosu d'in cei presenti.

Raportulu

comitetulu centralu pentru serbarea intru memoria lui Stefanu celu Mare.

(Fine.)*

Scusandu-se duii Oncu si Logothetty prin essamone, si depunendu-si prin urmare mandatele, — Comitetulu a alesu in loculu lorú pre dnii: D. Popoviciu Barcianu si Ilia Lutia.

Acestu-a a fostu decursulu administratiunei lucráriloru pentru serbarea intru memoria lui Stefanu celu Mare.

II. Partea financiála.

Precum s'a publicatu in diurnalele romane, au incursu d'in ofertele publiculu romanu pána in

1. augustu 1870 . . . . . 3648 fl. 24 cr.

De la 1. augustu 1870 au mai incursu: 31 np. si 17 glb.

1. Unu restu d'in colectiunea junimei romane d'in Parisu . . . . . 2 fl. 60 cr. 4 Np.

2. Cá interese de la dlu I. Muresianu . . . . . 29 fl. 50 cr.

3. D'in Dorna Candreni . . . . . 25 fl. — cr.

4. D'in Bilca priu dlu Braileanu . . . . . 34 fl. 86 cr.

5. Cá interese de la cassa curenta . . . . . 1 fl. 75 cr.

Sum'a . . . . . 3741 fl. 95 cr.

35 np. 17 glb.

Schimbandu-se coi 35 np. si 17 glb. cu . . . . . 443 fl. 7 cr.

Sum'a totala in v. a. 4185 fl. 2 cr.

S'au spesatu pána in 1. augustu 1870 . . . . . 212 fl. 56 cr.

de la 1. augustu 1870:

1. Pretiulu urnei de argintu . . . . . 1200 fl. — cr.

2. Spessele Presidiulu d'in 1 augustu 1870 pána in 24 maiu 1871 . . . . . 16 fl. 28 cr.

3. Dlu Wolczinsky cá spesse facute in Bucovin'a . . . . . 19 fl. 77 cr.

4. Dlu advocatu Prix . . . . . 20 fl. — cr.

Sum'a . . . . . 1468 fl. 61 cr.

*) Vedi Nr. trecutu alu „Fed.“

Conspectu generalu

Venituri . . . . . 4185 fl. 2 cr.
Spese . . . . . 1468 fl. 61 cr.

Remane fondu curatu in v. a. 2761 fl. 41 cr.

D'in această sumă s'au depus 2500 fl. in cass'a de pastrare cu 4 1/2 %^o, érá o sumă de 217 fl. 41 cr. se află la Comitetu cá cassa cu renta, — si anume 46 fl. 41 cr. nemidilociti in mânilé Comitetului, érá 170 fl. capitalisati.

Comitetulu centralu a decisu in siedintia sa dela 12. maiu 1860, cum-cá: „Banii, ce se voru incassá pentru serbarea de la Putna, sè se depuna in cass'a de pastrare pre numele dlui Presiedinte „Teclu“, érá carticica, ce represinta banii depusi in cass'a de pastrare, sè se incredintieze unui comerciant romanu spre a o pune bine in cass'a de feru.

Essecutarea acestei decisiuni a fostu insocita de cele mai mari greutáti. Banii nu s'au depus de-o data si nu toti in cass'a de pastrare; cá-ci, de o parte, ei au incursu succesiv, de alta pentru scoterea sumelor mai mari de la cass'a de pastrare se recere unu anuciun cu unu terminu de 2 pâna in 3 lune, si asié comitetulu ar fi potutu cadé in perplesitate de avé bani, despre cari nu pote dispune la timp. In siedintia de la 5. maiu 1870, s'a esprimatu Comitetulu, la dorintia Presiedintelui, in acolo, cá banii sè se predde cui-va cu garantia sigura, standu ei ori-candu la dispusetiunea Comitetului. Spre a evitá inconvenientulu indegetatu mai susu, Presiedintele nu depuse de-o cam-data decátu o parte mai insemnata d'in sumele incurse — in cass'a de pastrare; celelalte le incredintia firmei „Perlea si Muresianu,“¹⁾ conformu dorintiei esprimate in siedintia de la 5. maiu. — (Firm'a a solvitutu pentru aceste sume 29 fl. 5 procente; afara de ast'a mai contribuí Dlu I. Muresianu in favorulu serbarii 75 fl. v. a.

Dupa sistarea serbarii nu mai fu motivu pentru a retenié banii; Presiedintele rogá dara firm'a „Perlea si Muresianu“ de a ingrigi depunerea totoruru baniloru in cass'a de pastrare; totu acestei firme se incredintia si cartea de la cass'a de pastrare. — In 28. iuliu, respective 5. augustu 1870, ar' fi fostu dóra tote sumele, afara de cass'a curenta, depuse in cass'a de pastrare.

Inainte de a fi disparutu fára urma d'in Vien'a, adresá dlu Ioanu Muresianu o scrisore cátra Presiedintele Comitetului, in care lu incunoscintieza cu mahnire, cum-cá fiindu in dfilele d'in urma silitu de impregiurári, a depus cartea de la cass'a de pastrare la unu comerciant de aici — pentru una sumă de 2400 fl. v. a. — Pre bas'a acestei scrisori Presiedintele inca in ace'a dí a sistatu prin politia scoterea baniloru de la cass'a de pastrare. — Despre sistarea scoterei baniloru fu Presidiulu prin actulu sub Nr. 9024, de datulu 6. dec. 1870, d'in partea Directiunei cassei de pastrare oficiosu inscintiatu. Sistarea si adi e in valoare: banii si asta-di sunt inca in cass'a de pastrare.

Totu cu acésta ocaziune se observa, cum-cá in cass'a de pastrare nu s'au depus prin firma tote sumele, cari i s'au predatu spre acestu scopu, ci in locu de 2500 fl. — numai 2456 fl., adeca cu 44 fl. v. a. mai putienu, si cum-cá unele s'au depus mai tardiu de cátu in 5. augustu.

Conchiamandu-se preste cáte-va díle o adunare generala extraordinaria, Presiedintele se impoteri si insarciná de a improcesuá pre posesorulu actualu alu cártii, pentru cumperu fraudulosu, si a încercá tote spre recascigarea baniloru. — Procesulu curge pána asta-di; elu inca nu a ajunsu la desfasiurare definitiva.

Pasindu Comitetulu alesu in 18. martiu 1871 in functiunea sa, elu încercá tote spre recascigarea cártii de la cass'a de pastrare, respective a baniloru: elu continua procesulu.

Dupa falimentarea firmei „Perlea si Muresianu“ tota averea ei s'a conscrisu in o massa de concursu. — Pre langa tote, cá massa este in atá'a de scadiuta, in cátu Comitetulu d'in asta parte forte putienu pote sperá, elu s'a insinuat pre bas'a obligatiuniloru — cari le are d'in partea firmei — la concursu, sperandu cum-cá prin ore-si-care casu intrevenitu, massa se va poté inca immultí si Comitetulu ajunge celu putienu la o parte a fondului. Massa de concursu inca nu s'a pertractatu.

In acestu modu Comitetulu pâna adi inca nu e in curatu cu positiunea sa; averea despre care dispune, nu-i permite a sperá de siguru realisarea serbarii; casulu tristu alu fondului i marginesce privirea in viitoriu. — Comitetulu are adi o urna de argintu cumperata cu 1260 fl. 50 cr. (Jurulu a pretiuitu-o prin unu aurariu si a datu, cum-cá are acestu pretiu, e 400 loti de grea); si unu fondu de 216 fl. 41 cr. in bani gat'a²⁾; cu aceste medilóce cu greu

¹⁾ Nu dara domnului I. Muresianu s'a incredintiatu banii si nu „bona fide“, cum s'a dísu d'in unele parti necompetente. Comitetulu are obligatiuni d'in partea firmei „P. si M.“. — Cutezu a face on. Publicu atentu la aceea, cum-cá dlu filosofu G. Baleanu intelege cub termiulu juridicu „bona fides“ aceea ce in limba nostra este „arbitrium boni viri.“ Slaviciu.

²⁾ Conformu unei scrisori de 20. iuliu 1870 a St. Redact. a „Curierului de Iasi“, mai este la acésta Redactiune o colecta de 100—200 galbeni, care Comitetulu ar dorí sè-i primésca cátu de curundu. Slaviciu.

va cutezá a purcede la arangiarea unei serbari, care sè fia démna de insemnetatea, care ar' trebui sè o aiba.

Pâna candu Comitetulu nu scie nemicu siguru despre fondulu destinatu pentru serbare, pâna atunci elu nu pote vorbí unu cuventu positivu.

Vien'a, in 25 maiu 1871.

In numele Comitetului: Nic. Teclu, m. p. Presiedinte. — Ioane Slaviciu m. p. Secretariu. — Valeriu P. Bologa m. p. Cassariu.

Invitare

Cátra membrii comitetului centralu alu „Reuniunii politice-natiunale a totoruru romaniloru d'in comitatulu Aradului.“

In 14. iuniu st. v. (díu'a premergutoria a congregatiunei comitatense), dupa media-di la 4 ore, in localitatea indatenata la Aradu, se va tiené siedintia ordinaria, la care toti membrii comitetului centralu ai Reuniunii titulate sunt invitati a se infacisiá pentru desbaterea unoru cause momentose, cari in 15. iuniu voru vení pre tapetu in congregatiunea comitatensa.

Aradu, in 4. iuniu 1871.

Sigismundu Popoviciu,
presiedinte.

VARIETATI.

** (Rectificatiune.) D'in mai multe consideratiuni, comitetulu despartimentului VIII. alu Asociatiunii transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu nu-si va tiené adunarea generale in 11. iuniu, precum s'a anuciunatu in Nr. 51. de la 21/9. maiu alu „Federat.“, ci in 11. iuliu, in díu'a de St. Petru.*

** (Foia oficala „Budapesti Közlöny“) publica in numerulu seu de asta-di, 10. iuniu, autografele imperatesci, prin cari Balt. Horváth se radica d'in postululu seu de ministru alu justitiei, érá in loculu lui se numesce Stefanu Bittó, vice-presiedintele camerei reprezentantiloru.

** (Socotéla si multiumita publica.) Corulu vocalu d'in Satu-nou, langa Panciov'a, a arangiatu unu concertu romanescu in scóla rom. d'in locu, in favorulu invetiaceiloru orfani, care fuse cercetatu de unu numeru destulu de insemnatu, precum s'a amintitu in Nr. 51 „Federat.“ Au incursu de la partecipatori 156 fl.; d'in acésta sumă s'a cheltuitu pentru musica, decorarea scolei si a scenei 75 fl. v. a.; au mai remasu inca 81 fl. v. a., cátra cari au mai incursu, cá oferte pentru díslu scopu filantropicu, de la Pr. SS. D. Episcopu alu Caransebesiului Ioane Popásu 5 fl. v. a., de la D. secretariu episcopescu Ioane Bartolomeiu 1 fl., D. protopresbiteru alu Panciovei Simeonu Dimitrieviciu 3 fl., d'in Usdinu de la D. medicu Petrescu 5 fl., de la D. preota Iulianu Onciu 1 fl. si de la D. negociatoriu Svetozaru Vuia 1 fl. v. a., caroru-a li se esprime multiumit'a cea mai cordiale si ferbinte. Venitulu curatu si ofertele facu 97 fl. v. a. Pre acesti bani s'au cumperatu vestminte pentru invetiaceii orfani si deliginti d'in amendóne scolele romane d'in Satu-nou, cari se imparfira in presintia Dlui parochu Pavelu Militariu, carui-a i esprimemu multiumita publica pentru zelulu seu natiunale in priviatia culturai, — a mai fostu de facia si antistele supremu D. Marcu Smoleanu, carele primésca de la noi multiumita pentru zelulu si ostenele sa intrebuintata la arangiarea concertului, — a mai fostu presinte si corulu vocalu, care primésca de asemenea multiumita publica pentru esecutarea cea armoniosa a díslu concertu. D. parocu si catechetu, P. Militariu, tienú o cuventare scolariloru, care i insuffet forte. — Bucuri'a sateniloru e nespusa, — toti d'in tote partile alerga a-si esprime inteligintiei multiumirea loru pentru acestu scopu filantropicu. Satu-nou, in 24. maiu, 1871. In numele comitetului arangiatoriu: Petru Miosiciu, docinte.

Provocatiune.

Comitetulu despartimentului Selagianu alu Asociatiunii transilvane pentru liter. romana aduce la cunoscintia publica, cá la 29. lunei iuniu 1871 si va tiené adunarea generale in comun'a Hidigu (Hidvég). comit. Crasn'a, la care sunt invitati a partecipa toti membrii si onoratu publicu.**)

Datu d'in siedintia comitetului cercualu, tienuta la 6. iuniu 1871, in Sfulenlu-Silvaniei.

Demetriu Coroianu,
directoru.
Vasiliu Popu,
actuariu.

^{*)} Onorab. Redactiuni, cari binevoira a dá locu in colonele loru acelei publicatiuni, sunt rogata a luá notitia si despre acésta rectificatiune.

^{**)} On. Red. a celoru-a-lalte foie natiunale sunt rogata a dá publicitatii acésta provocatiune.

Subscribulu, deschidendu-mi cancelaria advocatála Timisior'a (cetate, strad'a vienesa, nr. 62., radicator'a) am onore a me recomandá onoratu publicu romanu alu in afacerile juridice, cátu si in ori si ce alte afaceri cu se tienu de sfer'a advocatála.

Iosifu Murgu,
advocatu.

Sciri electrice.

Berolinu, 5. maiu. Presentia principelui Gorciacoffu in Berolinu nu este de una natura atátu de neliniscitoria, precum o descriu foiele oficiose. Gorciacoffu avú ieri una conferintia lunga cu cancelariulu imperialu. Credintia despre una a dou'a parte a stipulatiuniloru de la Ems n'a disparutu inca.

Parisiu, 5. iuniu. De sambeta incoce s'au reintorsu 40.000 parisiani. In Parisu domnesc linisce perfecta. „Diurnalulu „Verité“ anuciuna, cá alegerile suplémentarie in Parisu pentru adunare natiunale, nu voru avé locu la finea lui iuniu.

Versali'a, 5. iuniu. (Adunarea natiunale.) Raportulu comisiunei pentru esaminarea atitudinei guvernului pentru aপরera natiunale in Tours si Bordeaux se inchiaia cu propunerea, cá sè se alega una ancheta in caus'a acésta. La ordinea dfilei stá verificarea alegeriloru principiloru de Orleanu. Thiers díce: Am petrecutu mai multe ore in comisiune, carea d'impruna cu mine a recunoscutu imposibilitatea, de a resolve astadi acésta cestiune, a carei responsabilitate este atátu de grava. Thiers cere, cá sè se amene desbaterea pâna joi, ceea ce — crede elu — nu va dá ansa la desbinári, si apoi adauge, cá comisiunea ar' fi de parerea, cá verificarea alegeriloru si stergerea legiloru de esilare trebue sè se desbata totu-odata.

Florentia, 6. iuniu. „Italia“ anuciuna, cá guvernulu italianu a tramisu pre generalulu Devecchi in Egiptu cu insarcinarea de a fundá una colonia italiana la litoralulu Marei-Rosfe.

Londonu, 6. iuniu. „Times“ de asta-di díce, cá imprumutulu francesu va face 100 milioane de pundi sterlingi.

Florentia, 7. iuniu. Resiedintia guvernului se va mutá definitivu in 1. iuliu la Roma.

Roma, 7. iuniu. Conte Haricourt prim avisarea de la guvernulu d'in Versali'a cá sè serve una atitudine mai amicabile facia cu guvernulu italianu.

Bucuresci, 8. iuniu. Camer'a a verificatu tote literale credentiale ale deputatiloru si s'a constituitu. — Demetriu Ghica fu alesu de presiedinte alu camerei.

Vien'a, 9. iuniu. Camer'a reprezentantiloru votá pentru curtea imperatesca 3,650.000 fl., pentru cancelaria cabinetului Majestáti Sale 61.229 fl. pentru Reichsrath 460.107 fl. cá recerintie ordinare, si 100.000 cá extra-ordinare, si 420.000 fl. pentru consiliulu ministerialu. Dupa ace'a se acceptá resolutiunea privitoria la espunerea acurata a perceptiuniloru si erogatiuniloru pentru foiele oficala. Toti titlii pentru aপরera tierá se admissera dupa propunerile comisiunii; de asemenea si resolutiunea.

Versali'a, 9. iuniu. Thiers dechiará in siedintia de ieri a adunárii natiunale, cá la inceputu elu a fostu contra stergerii legiloru de esilare de ora-ce se temeá, cá acestu pasiu va dá ansa la disordine in tierá, dupa-ce inse principii s'au obligatu, cá nu voru intrá in adunarea natiunale, se alaturá si dínsulu langa parerea comisiunii. Thiers accentuá necesitatea, de a amená in interesulu ordinei si alu creditului, tote cestiunile irritatorie, si dechiará, cá nu va tradá republica, ce i s'a incredintiatu si nu va amagi pre nimeni. — Dupa acésta se sterse legea de esilare cu 486 contra 103 voturi; érá alegerile principiloru Joinville si Aumale se verificará cu 484 contra 113 voturi.

Burs'a de Vien'a de la 9. iuniu, 1871.

5% metall.	59.—	Londra	123.60
Imprum. nat.	69.—	Argintu	121.65
Sorti d'in 1860	100.20	Galbenu	5.87
Act. de banca	784.—	Napoleond'or	9.84
Act. inst. cred.	289.50		

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU